

1731-01-10 - Clemens XII - Constitutio 'Pastorale Officium'

Constitutio, qua, praevia confirmatione et innovatione alterius constitutionis sanctae memoriae Pauli Papae IV anno MDLV editae, decernitur decanatum S. R. E. cardinalium collegii ipso iure deferendum esse cardinali antiquiori episcopo, qui tempore vacationis ipsius decanatus in Romana Curia praesens, vel ex causâ publicâ ac Romani Pontificis destinatione dumtaxat, non tamen ratione residentiae apud aliam ecclesiam sibi commissam, a dicta Curia absens fuerit; aliaque insuper statuuntur et ordinantur tam circa eiusmodi decanatum quam circa sex episcopatus suburbicarios, eisdem cardinalibus assignari solitos pro titulo sui cardinalatus.

Clemens Papa XII,
ad futuram rei memoriam.

Pastorale officium, quo dominici gregis regimini per ineffabilem divinae bonitatis abundantiam, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, praesidemus, exigit, ut, inter gravissimas multiplicesque apostolicae servitutis curas quibus assidue premiur, ad ea, quae sacrum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium collegium, Sedis B. Petri et universae Ecclesiae senatum amplissimum, spectant, rite ac recte constituenda atque ordinanda peculiari studio advigilemus.

§ 1. Dudum siquidem felicis recordationis Paulus Papa IV praedecessor noster provide considerans, eosdem S.R.E. cardinales in partem apostolicae sollicitudinis vocari, ut pro tempore existenti Romano Pontifici in ipsius universalis Ecclesiae administratione assistant, isque eorum consilio agenda disponat, ac partem praecipuam sacri corporis et membra ipsius Romani Pontificis existere; simulque attendens, dicti collegii cardinalium decanum singulari negotiorum huius Sanctae Sedis notitiâ ac peritib, quae absque diutino continubque in Romanâ Curiâ residentîâ vix haberi potest, praeditum esse oportere, habitâ super his cum tunc existentibus eiusdem S.R.E. cardinalibus in consistorio suo secreto, maturâ deliberatione, de illorum consilio et unanimi assensu sancivit, quod decanatus praedicti sacri collegii de cetero perpetuis futuris temporibus non nisi ad episcopum cardinalem antiquiorem in Curia praesentem, aut ex causâ publicâ absentem et extra Curiam per Romanum Pontificem destinatum, devenire posset, et aliâs, prout in constitutione ipsius Pauli praedecessoris, anno Incarnationis dominicae MDLV, IX kalendas septembris, pontificatus sui anno I editâ, uberius continetur.

§ 2. Cumque postmodum subortum fuisset dubium, an iuxta sensum istius constitutionis decanatus eiusmodi defrui deberet episcopis cardinalibus promotioni antiquioribus, qui, occurrente dicti decanatus vacatione, ab ipsis quidem Curiâ abessent, sed apud metropolitanas seu cathedrales ecclesias residerent, quarum regimen et administrationem unâ cum aliquâ ex sex cathedralibus ecclesiis suburbicariis, quae cardinalibus antiquioribus pro titulo sui cardinalatus assignari consueverunt, ex concessione apostolicâ retinerentur: recolendae memoriae Clemens PP. XI, praedecessor etiam noster, huius quaestionis, quam dirimi volebat, discussionem commisit septem eiusdem Curiae praelatis doctrina, prudentiâ et integritate praestantibus, qui, re universâ accuratissime, ut par erat, expensâ, unanimiter censuerunt, minime suffragari ipsis episcopis cardinalibus antiquioribus ad huiusmodi decanatum obtinendum eorum a Romanâ Curiâ absentiam ex causâ suae residentiae apud metropolitanas seu cathedrales ecclesias, quibus ex apostolicâ dispensatione prae erant: quam quidem sententiam idem Clemens praedecessor non modo probavit, ac perpetuis itidem futuris temporibus inconcusse observari mandavit; sed insuper in suo quoque consistorio secreto die III mensis martii MDCCXXI habito palam recitari, et inter acta consistorialia referri atque custodiri iussit.

§ 3. Quamquam vero piae memoriae Benedictus Papa XIII praedecessor pariter noster per quasdam suas sub plumbo, anno itern Incarnationis dominicae MDCCXXIV, VII idus septembris, pontificatus sui anno I, absentiam a Curiâ praefatâ episcopis cardinalibus antiquioribus, dummodo apud metropolitanas seu cathedrales ecclesias, quas in administrationem obtinent, personaliter resideant, in assecutione eiusdem decanatus nullatenus obesse, sed decanatum huiusmodi ipso iure deferri praedictis episcopis cardinalibus antiquioribus absentibus, et apud dictas metropolitanas seu, cathedrales ecclesias actu residentibus, statuere tunc opportunum duxerit, prout in eius litteris praefatis, quarum, perinde ac supradictae Pauli praedecessoris constitutionis tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis haberi volumus, plenius etiam continetur:

§ 4. Nos tamen ad gravissima, quibus memorata Pauli praedecessoris sanctio niti dignoscitur, rationum momenta, nostrae dirigentes considerationis intuitum, aliisque iustis et rationabilibus causis animum nostrum moventibus adducti, post deliberationem, quam super praemissis cum pluribus ex venerabilibus fratribus nostris S. R. E. praedictae cardinalibus habuimus diligentem, de eorum consilio, ac etiam motu proprio, et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, hac nostrâ perpetuâ valiturâ constitutione illam Pauli praedecessoris confirmantes ac innovantes, decernimus et mandamus, ut deinceps, quotiescumque decanatus praedictus quomodolibet vacaverit, ipso iure in eundem decanatum succedat episcopus cardinalis

antiquior, qui tempore illius vacationis in dictâ Curia praesens sit, vel qui ex causâ publicâ et Romani Pontificis destinatione dumtaxat, non tamen ratione seu ex causâ residentiae in metropolitana seu cathedrali ecclesiâ cuius regimen et administrationem ex indulto apostolico retineat, ab eodem Curia tunc temporis absens reperiatur.

§ 5. Quod vero attinet ad alteram controversiam, aliâs circa ipsum decanatum excitatam, num scilicet in eius assecutione cardinalis anterior in ordine episcopali, sed posterior in cardinalatu, praefendus esset cardinali posteriori in ordine episcopali, sed anteriori in cardinalatu, declarationem a Benedicto praedecessore in litteris suis praefatis desuper editam tenore praesentium approbantes, pro maiori illius firmitate ac potiori cautelâ, iterum statuimus, antiquitatem inter episcopos cardinales in dictâ Curia praesentes non esse metiendam sive ducendam a tempore suae promotionis ad cardinalatus honorem, sed a tempore eorum ingressus in ordinem episcopalem, ita ut decanatus eiusdem sacri collegii ad antiquiorem in ordine episcopali, tametsi posteriorem in cardinalatu, pervenire debeat, et qui prius alicui ex dictis sex ecclesiis suburbicariis praefectus fuerit, praeferatur in assecutione decanatus huiusmodi alteri, qui ante ipsum ad cardinalatus dignitatem promotus fuisset.

§ 6. Ad haec sancimus atque declaramus, nonnisi a cardinalibus, qui fuerint in praefatâ Curia praesentes tempore ipso vacationis alicuius ex dictis sex cathedralibus ecclesiis suburbicariis pro titulo cardinalatus assignari solitis, rei ab eadem Curia absentes similiter ex causa publicâ et destinatione Romani Pontificis tantum, non tamen ex causâ residentiae apud aliam sibi commissam ecclesiam, ut praefertur, optari posse cathedralem ecclesiam suburbicariam sic vacantem; nec cardinales ab ipsâ Curia absentes, praeterquam in solo casu superius expresso, ad optionem eiusmodi, etiam per procuratorem ex eodem collegio specialiter deputatum, admittendos fore; revocantes proinde et cassantes, irritaque prorsus et inania decernentes quaelibet indulta optandi ecclesias suburbicarias praefatas in absentia, ac per procuratorem, ex aliâ quacumque causa etiam residentiae apud alteram ecclesiam a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris hactenus forsâ concessa, quae tamen nondum sint executioni demandata. Licetque nobis persuasum sit successores nostros, eiusmodi indulta, quae non modico eisdem suburbicariis ecclesiis, earumque dioecesibus inferre possent detrimentum, minime esse concessuros, sicuti nos ipsi ab eorum concessione omnino abstinere intendimus; nihilominus, si quae contra hanc nostram dispositionem quocumque et qualitercumque tribui contigerit, illa subreptitè obtenta ceriseri debere, nullique propterea, perinde ac si non emanassent, suffragari posse, itidem statuimus.

§ 7. Porro si quando evenerit cardinales, patriarchali, primatiali, archiepiscopali vel cathedrali ecclesiae praefectos, in dictâ Curia ex legitimâ causâ aut Sedis Apostolicae licentiâ praesentes tum reperiri cum factus fuerit locus vacationi alicuius ex sex ecclesiis suburbicariis huiusmodi, nostrae ac Romani Pontificis pro tempore existentis partes erunt animum sedulo advertere et deliberare, dum absolventur a vinculo quo priori ecclesiae tenentur ad effectum optandi et assequendi ecclesiam vacantem ex dictis suburbicariis, utrum expediat eis concedere, administrationis seu alio nomine, retentionem alterius ecclesiae cui antea praeerant, ac in primis, utrum ambae sint invicem adeo propinquae, ut pastorem curam utrique commode impendere suumque ministerium recte implere valeant. Ceterum non possumus non summopere eos commendare, qui, ut omnem curam et studium suum in utilitatem ecclesiae iam sibi commissae conferre pergant, nec de vigilantia ei debita quicquam detrahatur, ultro ab eiusmodi optione abstinent, quemadmodum superioribus temporibus plures cardinales (memores saluberrimi illius Tridentinorum Patrum moniti « valde nimirum felicem illum esse censendum, cui unam ecclesiam bene ac fructuose et cum animarum sibi commissarum salute regere contigerit ») summâ cum laude fecerunt.

§ 8. Praeterea considerantes, cardinalibus veteri more facultatem competere optandi aliam ex sex suburbicariis ecclesiis, quoties vacaverit, dimissâ priore quae sibi in titulum assignata fuerat; id vero, si frequenter fiat, spirituale incommodum afferre posse gregibus, quorum pastores ita crebro mutantur: volumus, ut imposterum cardinales, qui, ab ordine presbyterorum ad illum episcopatum ascendentes, unam ex praedictis ecclesiis suburbicariis obtinuerint, deinceps ad aliam, priore dimissâ, ac Romano Pontifice approbante, semel tantum transire possint, salvâ tamen illis semper atque illaesa facultate optandi, praeviâ dimissione prioris, ecclesiam Ostiensem, quae peculiaribus gaudet praerogativis, ac praesertim illâ, quod cardinalis, qui ei praeest, Pontificem Maximum solemnè ritu, pallio etiam adhibito, consecrare soleat.

§ 9. Demum etsi minime dubitemus quin venerabiles fratres nostri ipsius S. R. E. cardinales, episcopi sex cathedralium praefatarum, omnibus incumbenti sibi muneri partibus cumulate hactenus satisfecerint, idemque posthac de eis, necnon aliis qui eiusmodi ecclesiis praeficientur, nobis merito pollicea mur; pro nostris tamen pastoralis sollicitudine, quae nunquam in hoc nimia esse potest, ad eorum memoriam revocandum duximus, teneri ipsos, etiamsi in dictâ Curia, ut Romano assistant Pontifici, commorentur, ecclesias et dioeceses suas, ad praescriptum sacrorum canonum et decretorum Concilii Tridentini, visitare per se ipsos, aut, si legitimè impediti fuerint, per suum vicarium in spiritualibus generalem, aliumve probum et ad id idoneum virum ecclesiasticum; necnon relationem status eorundem (1) ecclesiarum et dioecesium, quibus praesunt, ipsi Pontifici, iuxta constitutionem similis memoriae Sixti PP. V praedecessoris quoque nostri, quae incipit *Romanus Pontifex, etc.*, exhibere, ac cetera, quae ad episcopale officium pertinent, diligenter praestare. Qua sane in re maxime decet eos, pro

sublimi quem in Ecclesiâ Dei tenent honoris et dignitatis gradu, aliis omnibus antistibus exemplo, quod ii sequentur, praelucere.

§ 10. Decernentes pariter, ipsas praesentes litteras et in eis disposita quaecumque, etiam ex eo quod eiusdem S. R. E. cardinales in praemissis ius vel interesse habentes seu habere quomodolibet praetendentes illis non consenserint, nec ed ea vocati seu auditi fuerint, sive ex aliâ quacumque causâ, colore, praetextu et capite, etiam in corpore iuris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis rei obreptionis aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae aliove quolibet etiam formali et substantiali defectu notari, impugnari, infringi, retractari, aut in controversiam vocari, vel adversus illa aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque iuris, facti rei gratiae remedium intentati vel impetrari, seu impetrato, vel etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus concessio vel emanato, quempiam in iudicio vel extra illud uti seu se iuvari posse; sed easdem praesentes litteras semper et perpetuo firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat et pro tempore quandocumque spectabit, in omnibus et per omnia inviolabiliter observari, et illis respective plenissime suffragari; sicque et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ipsosque cardinales, etiam de latere legatos, ac sacrum collegium, et quosvis alios quacumque praeeminentiâ et potestate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter indicandi et interpretandi facultate et auctoritate, indicari et definiri debere; ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

(1) Vel potius earundem (R. T.).

§ 11. Non obstantibus praemissis, et praesertim Benedicti praedecessoris litteris, aliisque quibusvis generalibus rei specialibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam consistorialibus, ac nostris et Cancellariae Apostolicae regulis, etiam, quatenus opus sit, illâ de iure quaesito non tollendo, et alib, quod cardinales in constitutionibus et regulis per nos edendis non comprehendantur, nisi illae eorumdem cardinalium favorem concernant vel de ipsorum seu maioris partis eorum consilio editae fuerint, necnon decretis consistorialibus, dictique sacri collegii, aliisque, etiam iutamento, confirmatione apostolicâ, rei quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, stylis, usibus et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, facultatibus, indultis et litteris apostolicis, eisdem collegio et cardinalibus sub quibusvis verborum tenoribus et formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et efficacissimis et insolitis clausulis, ac irritantibus et aliis decretis, etiam motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, ac etiam consistorialiter, et alias quomodolibet et ex quavis causâ, etiam hic forsitan necessario exprimendâ, in contrarium praemissorum concessis, emanatis, editis, confirmatis, approbatis, ac pluries et quantiscumque vicibus innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse ac plenissime et amplissime derogamus, et derogatum esse volumus et mandamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 12. Volumus quoque ut (1) earundem praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiasticâ dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur si forent exhibitae vel ostensae.

(1) Edit. Main. legit et pro ut (R. T.).

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die X ianuarii MDCCXXXI, pontificatus nostri anno I.

Dat. die 10 ianuarii 1731, pontif. anno I.

F. card. Oliverius.

Digitized and marked up by Salvador Miranda (2000), from **Bullarum diplomatum et privilegiorum Sanctorum Romanorum Pontificum Taurinenses editio**. 25 vols.; Turin: Seb. Franco et Henrico Dalmazzo editoribus, 1857-1872), Vol. 23, XXII, 224-229.

Downloaded from: <http://www.fiu.edu/~mirandas/pastorale.htm>